

Poslovno udruženje drumskog saobraćaja
Srbijatransport Beograd



ISSN 2620-1119

Saobraćajni sistem Srbije

Informator broj 114



Beograd, jul 2020. godine



POSLOVNO UDRUŽENJE DRUMSKOG SAOBRAĆAJA

SRBIJATRANSPORT

A.D.

Beograd, Poenkareova16

Tel: +381 11 2767 447

Faks: +381 11 2767 774

www.srbijatransport.rs

PIB: SR 100211750

MATIČNI BROJ 07032137

ŠIFRA DELATNOSTI 9411

ISSN 2620-1119

Informator broj 114

Beograd
jul, 2020. godine

Saobraćajni sistem Srbije

Informator broj 114

Izdavač:

Poslovno udruženje drumskog saobraćaja Srbijatransport ad, Beograd

Za izdavača:

Goran Aleksić, dipl ing saobraćaja

Urednik:

Goran Aleksić, dipl ing saobraćaja

Pripema za štampu:

Gradimir Knežević

Štampa:

SZR Kragulj, Beograd

Tiraž:

500 primeraka

ISSN 2620-1119

ISSN 2620-1119



CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

658(497.11)

INFORMATOR / Poslovno udruženje drumskog saobraćaja Srbijatransport ;
urednik Goran Aleksić. - 2004, br. 1- . - Beograd : Poslovno udruženje
drumskog saobraćaja Srbijatransport, 2004- (Beograd : Kragulj). - 28 cm
Je nastavak: ЛИДС

ISSN 2620-1119 = Informator (Poslovno udruženje drumskog saobraćaja
Srbijatransport)

COBISS.SR-ID 268139788

Saobraćajni sistem Srbije

Sadržaj

Saobraćaj	1
Uloga saobraćaja	2
Stručan pristup analizama	3
Investicije i razvoj saobraćaja	3
- Drumski saobraćaj	3
- Železnički saobraćaj	5
- Vazdušni saobraćaj	5
- Rečni saobraćaj	5
- Logistika	5
Delatnost saobraćaja u Srbiji	7
Sektor javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju	10
- Regulativa koja je uticala na poslovne rezultate sektora	10
- Delatnost javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju u Srbiji	10
- Struktura sektora po obliku vlasništva	10
- Prihod prevoznika po obliku vlasništva	11
- Prihod prevoznika po tipu vlasništva	12
- Istorijski pokazatelji Trend	13
- Struktura prevoznika prema veličini prometa	15
- Prateće delatnosti	17
- Edukacija	17
- Zaključak	17
TAXI prevoz putnika	18
Sektor javnog teretnog transporta u drumskom saobraćaju	20
- Regulativa koja je uticala na poslovne rezultate sektora	20
- Delatnost javnog teretnog transporta u drumskom saobraćaju u Srbiji	21
- Struktura sektora po obliku vlasništva	21
- Prihod prevoznika po obliku vlasništva	22
- Struktura prevoznika prema veličini prometa	24
- Edukacija	25
- Zaključak	25
Srbijatransport	26



Jedan od ključeva za uspeh je znati šta treba da se uradi, čak i kada nemate želju to da uradite

**Poslovno udruženje drumskog saobraćaja
Srbijatransport Beograd, Poenkareova 16**



Beograd, jul 2020.godine

Saobraćajni sistem Srbije

Saobraćaj

Saobraćaj je složen sistem koji omogućava transport robe, ljudi, informacija i drugog. Funkcije saobraćaja u procesu društvene reprodukcije određuju:

- s jedne strane, njegovo mesto i ulogu u procesu društvene reprodukcije, i
- s druge, strukturne promene u razvoju privrede i demografskom razvoju kao izvore tražnje za saobraćajnim uslugama i zahtevaju prilagođavanje strukture saobraćajnog sistema i realizaciju njegovih funkcija.

Uloga saobraćaja u privredi i društvu određuje njegovo i mesto u ekonomskoj i razvojnoj politici društva u svim njegovim razvojnim fazama i društvenim sistemima.

Transportna usluga predstavlja proizvod rada transportnih preduzeća i prevoznih kompanija. Specifičnost transporta je u tome što ona nije materijalizovani proizvod i što ne može egzistirati odvojeno od procesa kojima se ona proizvodi. Proces proizvodnje transportne usluge je ustvari promena mesta prevoženjem i kada se ovaj proces završi, tek tada nastaje i usluga kao proizvod tog rada. Prema tome, proces proizvodnje i proces potrošnje usluga je vremenski jedinstven i usaglašen proces. Iz ovoga proizilazi sledeća specifičnost transportne usluge, a to je da se ona ne može skladištiti (odložiti) i prodavati nakon njene proizvodnje. Zbog toga je planiranje rada transportnog preduzeća vezana za temeljno poznavanje prostornog i vremenskog formiranja tražnje za transportnim uslugama.

Pod pojmom transporta podrazumeva se privredna - uslužna delatnost u okviru koje se odgovarajućom transportnom tehnologijom prenosi roba, putnici, informacije ili energija u određenom vremenskom intervalu, između dve tačke u prostoru.

Kao značajan činilac procesa društvene reprodukcije, kao opšti uslov proizvodnje i razvoja, saobraćaj se tretira kao javni servis koja ima zadatak da zadovoljava potrebe društva i proizvoda. Proizvod transportne delatnosti je usluga koja ima svoju ekonomsku vrednost i koja se može realizovati na tržištu. Saobraćaj predstavlja organizovano kretanje transportnih sredstava na zajedničkoj mreži i ona je posledice primene tehnologije i zahteva za prevozom.

Saobraćaj nije privredna delatnost i ne donosi ekonomsku korist, već izaziva štetu kroz trošak energije za kretanje i kroz druge negativne efekte (ugrožavanje okoline, saobraćajne nezgode, saobraćajnu zagušenost itd.). Saobraćaj ima za cilj da omogući realizaciju društvene upotrebne vrednosti robe, da omogući odvijanje procesa društvene reprodukcije. Saobraćaj je samostalna privredna delatnost i smatra se produžetkom procesa proizvodnje. Samostalnost saobraćaja kao privredne delatnosti ogleđa se pre svega u tome što za organizaciju i izvršenje procesa transportovanja angažuje potrebna sredstva i radna snaga.



Uloga saobraćaja

Uloga saobraćaja u privrednom životu svake zemlje jeste mnogostruka i vrlo značajna. Postoji čvrsta uzajamna zavisnost između stepena razvoja saobraćaja u jednoj zemlji i razvoja privrede. Saobraćaj je rezultanta određenog nivoa razvoja privrede i društva s jedne strane, a s druge saobraćaj sam vrši uticaj na privredni i društveni razvoj svake zemlje.

Osnovne funkcije izražavaju se u sledećem:

- saobraćaj ima za cilj da poveže sferu proizvodnje sa sferom potrošnje i zadovolji zahteve za uslugama. U tome je osnovna funkcija transporta kao privredne delatnosti i njegov ogroman značaj za privredni život svake zemlje.
- saobraćaj utiče na razvijanje teritorijalne podele rada, kako u okviru jedne zemlje, tako i u svetskim razmerama, kako bi se što bolje iskoristili prirodni uslovi koji postoje u pogledu izvora sirovina, energetskih goriva, racionalnijeg i boljeg korišćenja radne snage u pojedinim područjima itd.
- izgradnja i modernizacija gradskih saobraćajnih sistema uslovljava ubrzanje razvoja društvene podele rada i razvoj novih industrijskih grana (industrija šinskih vozila, automobilska industrija i dr.), što može imati veliki uticaj na zapošljavanje stanovništva.
- saobraćaj je značajan uslov privrednog razvoja svake zemlje kao i pojedinih regiona. Saobraćajna infrastruktura: putevi, železničke pruge, reke i kanali sa osnovnim infrastrukturnim objektima omogućavaju odvijanje procesa proizvodnje saobraćajnih usluga, istovremeno su odlučujući činilac prostornog povezivanja različitih faktora proizvodnje i na taj način uslov bez koga se ne može odvijati proizvodnja. Saobraćaj se javlja ne samo kao faktor privrednog razvoja nego i kao opšti uslov proizvodnje.
- saobraćaj je bitan inicijalni faktor privrednog razvoja nerazvijenih područja u okviru države. S obzirom na ulogu transporta potrebno je ići na kompleksan i uporedni razvoj saobraćaja sa ostalim privrednim delatnostima.
- saobraćaj vrši odlučujući uticaj i na razvoj turizma u regionu, jer praksa pokazuje da se tek razvojem saobraćajnica, a posebno razvojem individualnog i javnog prevoza stvorilo preduslove za pretvaranje turizma iz individualnog u masovni fenomen.
- s obzirom na svoje ekonomske i društvene funkcije saobraćaj u svakoj državi, a posebno u našoj zemlji, ima prvorazredni politički i društveni značaj. Samom činjenicom da povezuje pojedine krajeve u jednu celinu, saobraćaj omogućava formiranje državne integralnosti, i pod pretpostavkom pravilnog rešenja društveno-političkih problema, doprinosi stvaranju osećanja jedinstvene zajednice. Usled velikog društveno-političkog značaja koji ima saobraćaj u svakoj zemlji, društvena zajednica, preko državnih organa ili institucija, mora biti inicijator i subjekat u razvoju saobraćajne politike.
- istorijski razvoj mnogih zemalja pokazuje da je saobraćaj odigrao značajnu ulogu u formiranju načina života ljudi. Izgradnja i razvoj saobraćajnica, saobraćajnih sistema i saobraćajnih sredstava uticala je i danas utiče na formiranje veličine lokalnih zajednica i uopšte na proces urbanizacije.

Nakon tranzicionih promena u zemljama istočne i jugoistočne Evrope stvoreni su uslovi i neophodno je ostvarivanje intenzivne međunarodne razmene dobara. Dostizanje visokih standarda u pogledu kvaliteta robe i usluga u skladu sa regulativom EU uslovljava sprovođenje korektivnih mera u svim sistemima koji učestvuju u uspostavljanju saradnje sa najrazvijenijim zemljama. Savremeni tokovi robe zahtevaju visok nivo primene informacionih tehnologija, dobru organizaciju i kombinovanje različitih vidova saobraćaja, kao i razvijenu saobraćajnu infrastrukturu, koja je u Srbiji doživela značajan kvalitativni napredak.

Saobraćaj je delatnost kojoj je neophodno posvetiti značajno veću pažnju, u smislu razvoja i organizacije, bezbednosti, zaštite zdravlja i prava zaposlenih, integralnog ekološkog unapređivanja svih saobraćajnih pojava u društvu, ali i razvoja svih pratećih delatnosti i razvoja društva i privrede u celini.



Stručan pristup analizama

Analiza sektora javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju je sprovedena na osnovu javno dostupnih podataka pribavljenih od Agencije za privredne registre (APR), uz konsultaciju i saradnju sa portalom checkpoint.rs, podataka koji su javno objavljeni na sajtu Republičkog zavoda za statistiku, Privredne komore Srbije i drugih izvora informacija i podataka, ali i na osnovu dugogodišnjeg rada, analiza, konsultacija sa privredom, anketa i stavova poslodavaca.

Za analizu podataka korišćeni su zvanični podaci sa kojima APR raspolaže u julu 2020. godine. Imajući u vidu da je poslednji rok za predaju finansijskih izveštaja za 2019.godinu, zbog mera usled pandemije COVID19, prolongiran do 04.08.2020. godinu, to je za prevoznike koji još nisu predali finansijski izveštaj za prošlu korišćeni rezultati poslovanja za 2018. godinu. Tačan izveštaj će biti urađen sredinom avgusta 2020. godine, tako da je ovaj izveštaj približna ali realna slika pokazatelja poslovanja u sektoru javnog prevoza putnika.

Struktura troškova poslovanja, obaveza, nameta i dažbina, sezonskih karakteristika različitih tehnologija poslovanja, elemenata, troškova i procedura bezbednosti saobraćaja i poslovanja, su stalna i kontinuirana delatnost zaposlenih u Srbijatransporthu na osnovu kojih su izdavani Cenovnici preporučenih cena usluga u zavisnosti od kvaliteta usluga i poslovnih strategija poslodavaca.

Investicije i razvoj saobraćaja

U ekonomskoj literaturi široko je rasprostranjeno i prihvaćeno mišljenje da je sektor saobraćaja, od suštinske važnosti za privredni rast i razvoj. Investicije u saobraćajnu infrastrukturu, u zemljama u razvoju snažno podstaknute reformama, imaju pozitivne efekte na zaposlenost. Osim toga što sama izgradnja infrastrukture na direktan način stvara radna mesta, poslovi se kreiraju i indirektnim putem u oblasti proizvodnje neophodne opreme i izvođenja radova. Pouzdano se može reći da je saobraćaj osnov društvenog razvoja i njegov glavni integrativni činilac. Nivo razvoja nekog društva meri se sa stepenom razvoja saobraćaja, a stepen kulturnog razvoja sa kulturom u saobraćaju.

Poslednjih godina je evidentna intenzivna i sveobuhvatna investiciona ulaganja u saobraćajnu infrastrukturu. Ulaganje u infrastrukturu se i te kako isplati. Razvijena saobraćajna infrastruktura doprinosi direktnim investicijama i izgradnji novih pogona, ali i dovodi tranzitni saobraćaj. Ogroman broj fabrika koje su došle u Srbiju su pozicionirane najviše 22 km od koridora.

Brže, pouzdanije, kvalitetnije, efikasnije povezivanje Srbije sa svetom, ali i delova naše zemlje međusobno, visoko je na listi prioriteta države. Saobraćajne veze se u današnjoj Srbiji - grade, završavaju i otvaraju. Ambiciozan privredni razvoj i rast BDP mora funkcionalno dugoročno podržati transport i transportna infrastruktura kao krvotok svakog društva.

Drumski saobraćaj

Mreža javnih puteva u Republici Srbiji ima dužinu od blizu 41.000 km, od čega su oko 40% državni putevi. U okviru mreže puteva prvog reda u Srbiji 2.150 km puteva pripada evropskoj mreži puteva, tzv. E puteva.

U Srbiji je registrovano 2.100.000 putničkih automobila, 242.000 teretnih vozila i 10.500 autobusa.

Putni ili drumski saobraćaj čini okosnicu saobraćaja u Republici Srbiji. Najvažnije čvorište je glavni grad Beograd, posle koga slede Novi Sad, Niš i Čačak. Intenzivna izgradnja infrastrukturnih objekata u drumskom saobraćaju je od izuzetnog značaja. Najaktuelniji projekti na kojima se angažovalo u prethodnom periodu su bili:

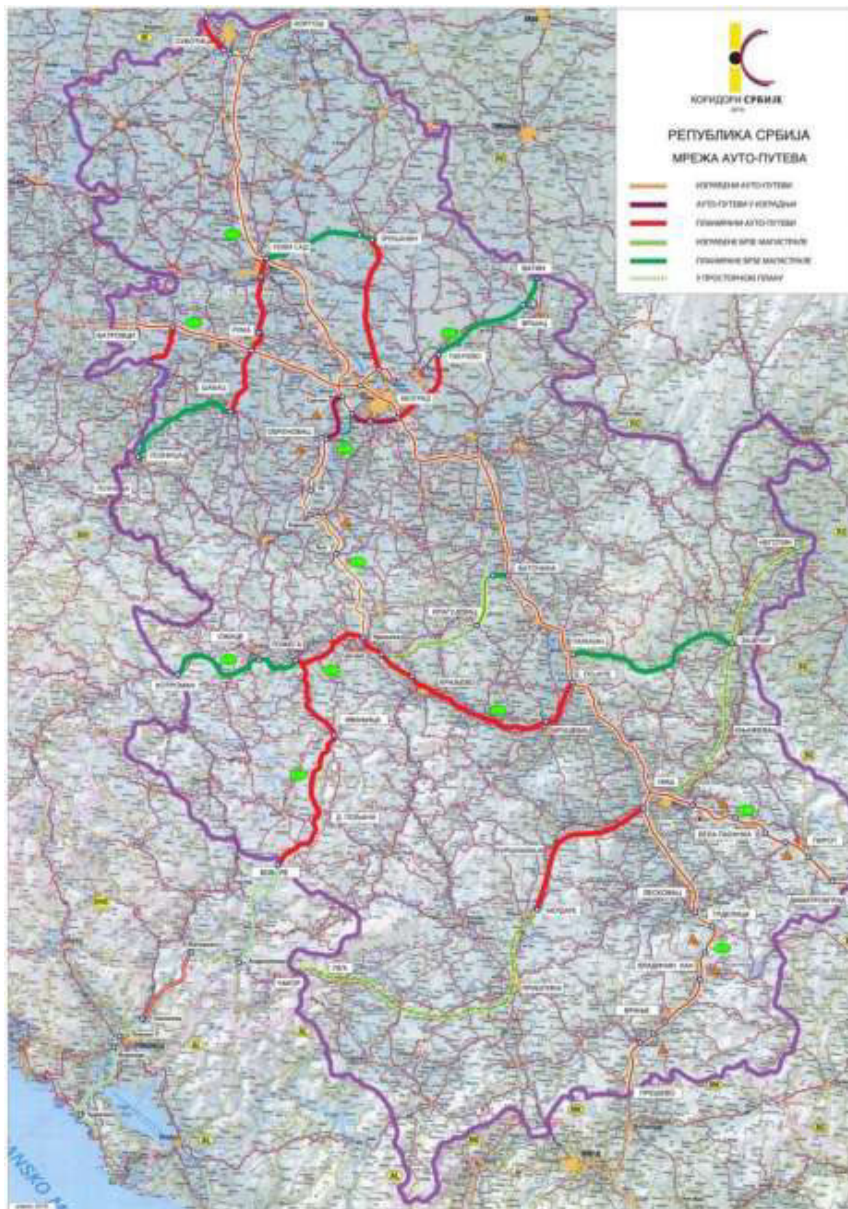
1/Koridor Hc /E-80/, Prosek–Dimitrovgrad
Koridor H /E75/, Grabovnica–Levosoje

2/Deo Koridora 11, Autoput E-763, Beograd–Preljina,



Planirani projekti –koridori

- 1/ Ruta 9a, Brza saobraćajnica Novi Sad–Ruma, „Fruškogorski koridor“(Novi Sad–Ruma), i dalje Ruma–Šabac–Loznica
- 2/Ruta 4, Miloš Veliki, Autoput E-763, Beograd–Južni Jadran
Deonica: Preljina–Požega (30, 96 km) i dalje Požega–Boljare (107 km)
- 3/Obilaznica oko Beograda, sektor C: Bujanj Potok–Vinča–Pančevo (sa novim drumsko-železničkim mostom preko Dunava), dužine 31 km
- 4/Ruta 7,Projekat Autoputa E-80 Niš–Merdare /77km/
- 5/Ruta 5,Projekat Pojate–Preljina /110/
- 6/Ruta 3, Projekat izgradnje autoputa Požega–Kotroman /60km/
- 7/ Projekat izgradnje autoputa Beograd-Sarajevo.





Železnički saobraćaj

Ukupna dužina železničke mreže u Srbiji je 3.809 km, od čega 3.536 km jednokolosečnih i 283 km dvokolosečnih pruga standardne širine koloseka.. Elektrificirano je 1.196 km otvorenih pruga sa prolaznim kolosecima (2017. godine).

Železnice Srbije se intenzivno osavremenjava, grade se nove i rekonstruišu postojeće pruge. Grade se brze pruge od Beograda do Budimpešte i od Beograda do Niša, pa dalje prema Bugarskoj i Severnoj Makedoniji. Posebnu važnost ima rekonstrukcija pruge Beograd Bar, ali i mnogo manjih pružnih pravaca. U cilju bezbednosti, u protekle dve godine automatizovalo i postavilo rampe na 22 putna prelaza u Srbiji, na 44 putna prelaza je postavljen video-nadzor, a prvi put su na srpskim prugama ugrađene vibro trake, kao i solarni markeri i reflektorsko osvetljenje.

Izgradnju Jedinog dispečerskog centra (JDC) za upravljanje saobraćajem vozova u Republici Srbiji omogućava implementaciju novih tehnologija za upravljanje prevoznim procesom i stalnu kontrolu saobraćaja vozova, povećać će propusnu moć železničke pruge, optimizovati operativne troškove i povećati bezbednost saobraćaja na evropskim saobraćajnim koridorima 10 i 11.

Vazdušni saobraćaj

U Srbiji postoji 39 zvanično upisanih aerodroma od kojih je 16 aerodroma sa asfaltiranim pistama, od kojih 10 aerodroma ima pistu dužu od 1.524 metra. Od svih aerodroma njih 7 su međunarodni aerodromi sa IATA oznakama: Aerodrom „Nikola Tesla“ Beograd – BEG ; Aerodrom „Batajnica“ Beograd - BJK - Vojni aerodrom koje će se uskoro ograničeno koristiti i u civilne svrhe ; Aerodrom „Konstantin Veliki“ Niš – INI ; Aerodrom Vršac - VRC - Ovo je istovremeno i aerodrom za obuku Vazduhoplovne akademije u Vršcu ; Aerodrom „Ponikve“ Užice – UZC ; Aerodrom „Slatina“ Priština – PRN ; Aerodrom „Morava“ Kraljevo – KVO.

Francuska kompanija “Vinci Airports” preuzela je 25-godišnje upravljanje beogradskim aerodromom “Nikola Tesla”, sa planiranim investicijama od oko 732 miliona evra tokom celokupnog trajanja koncesije. To znači da će se tokom koncesije investirati u proseku oko 30 miliona evra godišnje, a strani koncesionar je obavezan da uplaćuje i godišnju koncesionu naknadu, koja će zavistiti od knjigovodstvenih rezultata. Prioritetno je planirana sanacija i rekonstrukcija glavne poletno-sletne staze, izgradnja umetnute poletno-sletne staze, izgradnja novih rulnih staza i rekonstrukcija pomoćnih, kao i izgradnja brzih izlaza sa piste, rekonfiguracija terminala i izgradnja novih objekata.

Najveća srpska aviokompanija AIR SERBIA je od izuzetnog značaja za Republiku Srbiju, zapošljava 1.756 radnika i obavlja letove do 63 destinacije u 32 države.

Rečni saobraćaj

Srbija je kontinentna zemlja i razvijen rečni saobraćaj ima međunarodni značaj. Dužina rečnih vodnih puteva u Srbiji je 587 km (2005. godine). Svi plovni putevi u zemlji nalaze se u njenoj severnoj polovini i prvenstveno vezuju zemlju za region srednje Evrope. Od luka u okolnim zemljama najveći značaj za srpsku privredu imaju luke Kopar u Hrvatskoj, Solun u Grčkoj i Bar u Crnoj Gori.

Najvažniji vodeni put u Srbiji je reka Dunav, važan panevropski plovni put (Koridor 7) koji povezuje srednju Evropu sa oblašću Crnog mora. Pored Dunava celom dužinom toka u zemlji plovne su i reke Sava i Tisa, dok je reka Velika Morava plovna pri ušću (20 km). Od veštačkih vodnih tokova (kanala) plovni i kanal Dunav—Tisa—Dunav.

Logistika

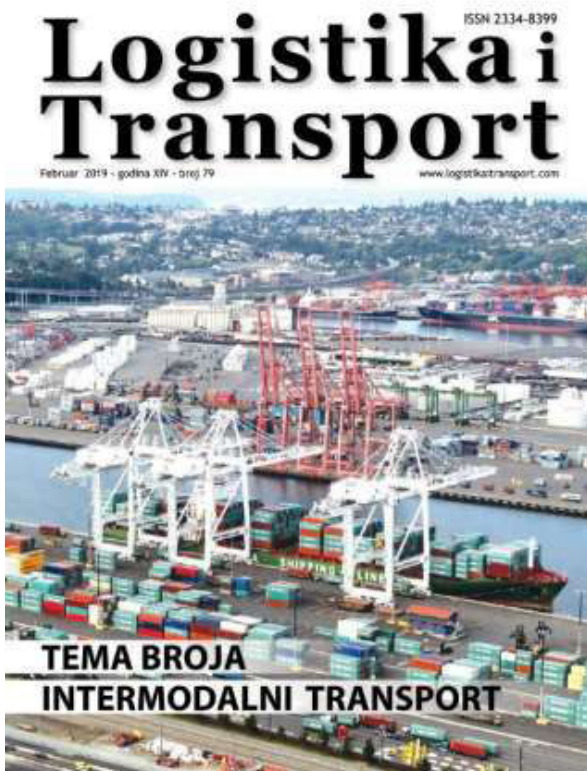
Logistika se može razmatrati na mikro i makronivou. Na mikronivou logistički sistem je definisan kao sistem tehničkih i organizacionih elemenata-sredstava i ljudi potrebnih za protok robe i pratećih informacija, koji su posebno organizovani i integrisani u okviru datog poslovnog prostora. Nacionalni logistički sistem treba da zadovolji i integriše sve svoje korisnike, realizuje institucionalni okvir za uvoz i izvoz, finansijsku regulaciju, registraciju i licenciranje usluga i procedure, treba da bude poslovno orijentisan i olakšava kretanje i skladištenje tereta u okviru postojeće infrastrukture.



Logistički troškovi obuhvataju troškove svih aktivnosti koje se realizuju radi oblikovanja, projektovanja, usmeravanja, vođenja i regulisanja protoka roba, energije i informacija i predstavljaju ekonomsku meru „uspešnosti” funkcionisanja logističkih sistema i korisnika usluga. Profitabilnost kompanije zavisi od logističkih troškova, jer oni čine značajan deo ukupnih troškova poslovanja.

Poslednjih godina se na globalnom nivou menja svest proizvođača, a samim tim se i mnoge logističke kompanije prilagođavaju tom trendu i ulažu u svoje znanje i resurse. Svetska kretanja, globalizacija, promene u privredama pojedinih država i svetski trendovi u velikoj meri imaju uticaj na logističke kompanije koje posluju u Srbiji. Rast srpske privrede, otvaranje novih proizvodnih pogona u Republici Srbiji i novi modeli upravljanja doveli su do podsticaja i intenzivne izgradnje većeg broja logističkih centara, koji su uglavnom drumski terminali ali i bimodalni logistički centri (drumsko železničko drumski terminali).

U razvoju logistike veliku ulogu imaju korisnici usluga, ali i naučne institucije, Saobraćajni i Ekonomski fakultet u Beogradu i Novom Sadu, portali ali i časopisi koji kvalitetnim informacijama daju značajan doprinos prevoznicima, pratećim delatnostima u transportu i operaterima.





Delatnost saobraćaja u Srbiji

Delatnost transporta predstavlja važnu podršku funkcionisanju i razvoju privrede i društva. U sledećoj tabeli prikazana je struktura saobraćajnog sistema Srbije po delatnostima u sistemu sa podacima broja pravnih lica, ukupnog prihoda i broja zaposlenih, kao i učešćima u ukupnim podacima saobraćajnog sistema.

	Saobraćaj - Vrsta delatnosti	Broj poslodavaca	% Učešća u ukupnom Broju poslodavaca	Ukupan prihod (Evro)	Učešće u ukupnom Prihodu	Broj zaposlenih	% Učešća u ukupnom Broju zaposlenih
1	Prevoz putnika u drumskom saobraćaju	684	8,96%	570.212.744	15,91%	20.934	27,78%
2	Transport tereta u drumskom saobraćaju	6.573	86,07%	1.946.735.489	54,33%	25.945	34,44%
3	Manipulacija teretom	29	0,38%	32.910.230	0,92%	311	0,41%
4	Uslužne delatnosti u saobraćaju	144	1,89%	59.828.208	1,67%	1.322	1,75%
5	Skladištenje	71	0,93%	45.349.171	1,27%	531	0,70%
6	Železnički saobraćaj	19	0,25%	181.978.130	5,08%	5.523	7,33%
7	Vodni saobraćaj	39	0,51%	40.436.308	1,13%	702	0,93%
8	Uslužne delatnosti u vodenom saobraćaju	12	0,16%	4.703.851	0,13%	62	0,08%
9	Vazdušni prevoz	11	0,14%	347.732.113	9,70%	1.500	1,99%
10	Uslužne delatnosti u vazdušnom saobraćaju	10	0,13%	97.047.855	2,71%	1.810	2,40%
11	Poštanske aktivnosti komercijalnog servisa	45	0,59%	256.489.692	7,16%	16.703	22,17%
	Ukupno Saobraćaj	7.637		3.583.423.791		75.343	

U transportnoj delatnosti Srbije aktivno posluje 7.637 pravnih lica koji u radnom odnosu zapošljavaju 75.343 radnika i 11.548 taksi prevoznika.

Ukupan prihod sektora saobraćaja iznosi 3.583.423.800 evra / godišnje.

Uvažavajući geografsku, stratešku i privrednu poziciju Srbije, postojeći nivo organizacije, integracije i infrastrukture, u celokupnom saobraćajnom sistemu, najvažniju funkciju ima drumski prevoz putnika i tereta. Delatnost drumskog transporta obavlja 7.257 pravnih lica - 95,03% od svih poslodavaca koja obavljaju delatnost transporta u Srbiji, zapošljavaju 46.879 radnika (62,22%) i ostvaruju 70,24% ukupnog prihoda, odnosno prihoda od 2.517 miliona evra.

Drumski prevoz tereta i drumski prevoz putnika ostvaruju preko 80% fizičkog obima prevoza putnika i transporta tereta, u odnosu na sveobuhvatan saobraćaj svih prevoznika u Republici Srbiji.

U delatnosti drumskog saobraćaja je veoma izražena konkurentnost.



Karakteristično je napomenuti da pojedinim vidovima saobraćaja postoji dominantna uloga pojedinih kompanija. Tako, konkretno:

Železnički saobraćaj		Posluje 19 firmi u delatnosti	Vlasnik	Ukupan prihod (Evro)	% u Prihodu delatnosti	Broj zaposlenih	% u broju zaposlenih u delatnosti
Najveća pravna lica u delatnosti		Mesto	Ukupno delatnost	181.978.130	5,08%	5.523	7,33%
1	SRBIJA KARGO AD	BEOGRAD-SAVSKI VENAC	A.D.	80.131.190,00	44,0%	2.784	50,4%
2	SRBIJA VOZ AD	BEOGRAD-SAVSKI VENAC	A.D.	51.170.849,00	28,1%	2.343	42,4%
		Ukupno ove dve kompanije :		131.302.039,00	72,2%	5.127	92,8%

Vodni saobraćaj		Posluje 39 firmi u delatnosti	Vlasnik	Ukupan prihod (Evro)	% u Prihodu delatnosti	Broj zaposlenih	% u broju zaposlenih u delatnosti
Najveća pravna lica u delatnosti		Mesto	Ukupno delatnost	40.436.308	1,13%	702	0,93%
1	JRB AD	BEOGRAD-SAVSKI VENAC	A.d.	7.287.025,00	18,0%	275	39,2%
2	CFND D.O.O.	BEOGRAD STARI GRAD	D.o.o.	6.918.535,83	17,1%	31	4,4%
3	STARAGENT PLUS	BEOGRAD VRAČAR	D.o.o.	4.719.047,42	11,7%	11	1,6%
4	RTC LUKA LEGET AD	SREMSKA MITROVICA	A.D.	4.653.975,41	11,5%	150	21,4%
		Ukupno ove četiri kompanije :		23.578.583,66	58,3%	467	66,5%

Uslužne delatnosti u vodenom saobraćaju		Posluje 12 firmi u delatnosti	Vlasnik	Ukupan prihod (Evro)	% u Prihodu delatnosti	Broj zaposlenih	% u broju zaposlenih u delatnosti
Najveća pravna lica u delatnosti		Mesto	Ukupno delatnost	4.703.851	0,13%	62	0,08%
1	DOO BRODOKOMERC-NS	NOVI SAD	D.o.o.	1.743.159,45	37,1%	17	27,4%
2	GOGA YCI DOO	BEOGRAD -PALILULA	D.o.o.	1.564.560,08	33,3%	21	33,9%
3	CAKI TRANS DOO	BEOGRAD-VINČA	D.o.o.	608.625,70	12,9%	6	9,7%
		Ukupno ove tri kompanije :		3.916.345,23	83,3%	44	71,0%



Vazdušni prevoz		Posluje 11 firmi u delatnosti	Vlasnik	Ukupan prihod (Evro)	% u Prihodu delatnosti	Broj zaposlenih	% u broju zaposlenih u delatnosti
Najveća pravna lica u delatnosti		Mesto	Ukupno delatnost	347.732.113	9,70%	1.500	1,99%
1	AIR SERBIA A.D. BEOGRAD	NOVI BEOGRAD	A.d.	323.350.297,00	93,0%	1.370	91,3%

Uslužne delatnosti u vazdušnom saobraćaju		Posluje 10 firmi u delatnosti	Vlasnik	Ukupan prihod (Evro)	% u Prihodu delatnosti	Broj zaposlenih	% u broju zaposlenih u delatnosti
Najveća pravna lica u delatnosti		Mesto	Ukupno delatnost	97.047.855	2,71%	1.810	2,40%
1	BELGRADE AIRPORT D.O.O.	BEOGRAD-SURČIN	D.o.o.	95.131.002,92	98,0%	1.775	98,1%

Poštanske aktivnosti javnog i komercijalnog servisa		Posluje 45 firmi u delatnosti	Vlasnik	Ukupan prihod (Evro)	% u Prihodu delatnosti	Broj zaposlenih	% u broju zaposlenih u delatnosti
Najveća pravna lica u delatnosti		Mesto	Ukupno delatnost	256.489.692	7,16%	16.703	22,17%
1	JP POŠTA SRBIJE BEOGRAD	BEOGRAD-PALILULA	J.P.	215.075.353,25	83,9%	14.922	89,3%

Sagledavajući funkcionalne i organizacione karakteristike navedenih vidova saobraćaja, veličinu Republike Srbije, kao i zahteve za uslugom postoji potpuna opravdanost razvoja strateških kompanija kao nosilaca delatnosti po vidovima saobraćaja.

Imajući sve u vidu, Republici Srbiji, transportnoj privredi, korisnicima usluga, ali i interesima razvoja privrede i društva kao celine, neophodna je izrada jedinstvene Stratezije saobraćaja, infrastrukture i bezbednosti saobraćaja u Republici Srbiji. Poslednji takav dokument je: Strategija razvoja železničkog, drumskog, vodnog, vazdušnog i intermodalnog transporta u Republici Srbiji od 2008. do 2015. godine („Službeni glasnik RS“, broj 4 od 13. januara 2008.).

Uvažavajući važnost, ulogu, funkciju i dominantnu ulogu drumskog transporta, u daljem tekstu će biti obrađen i detaljnije analizirani Sektori javnog prevoza putnika i transporta tereta u drumskom saobraćaju.



Sektor javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju

Delatnost javnog prevoza putnika je od izuzetne važnosti za funkcionisanje privrede i kvalitet života građana. Usluga javnog prevoza putnika servisira milione građana u Srbiji a pre svega je opredeljena ka socijalnim kategorijama stanovništva, radnicima, đacima, penzionerima

Redovno se sprovodi analiza struktura troškova i vrsta usluga u sektoru prevoza putnika, tržišnih učešća, podataka i činjenica, sagledavaju se strukture prihoda i troškova u poslovanju, kao aspekti uticaja na ekonomski održivo poslovanje, bezbednost, zaštitu na radu, ekologiju i međunarodne odnose, ugovore i preporuke u interesu srpskih poslodavaca.

Uvažavajući sadašnje poslovne okolnosti, interese korisnika usluga prevoza, društvenu odgovornost autobuskih prevoznika i funkcijom delatnosti u društvu, zaključak je da je sada od velikog opšteg interesa neophodno donošenje posebnih mera za pomoć autobuskim prevoznicima u Republici Srbiji. Neophodno je odgovorno delovanje institucija i predstavnika privrede na iznalaženju predloga i mera koje su minimalno neophodne u cilju održavanja delatnosti, realno ostvarive i u opštem interesu. Posebno insistiramo na aktivnom uključivanju i uvažavanju predstavnika prevoznika i poslovnih udruženja u koja su prevoznici dobrovoljno udruženi (Srbijatransport i Panontransport), jer je to interes poslodavaca i opšteg kvaliteta rešenja.

Regulativa koja je uticala na poslovne rezultate sektora

Novim Zakonom o prevozu putnika u drumskom saobraćaju (koji je donet 2015. godine, stupio na snagu od februara 2017. god i više puta menjan) usluge javnog prevoza putnika su definisane kao javni linijski prevoz – međumesni i međunarodni koji redovno koriste usluge autobuskih stanica, gradski prevoz putnika koji uređuju lokalne samouprave, zatim ugovoreni poseban linijski i vanlinijski prevoz u zemlji i van teritorija Republike Srbije, Limo servis i taksi prevoz.

Značajno je napomenuti da veliki uticaj na uređenje poslovanja i postupanja poslodavaca ima Zakon o inspekcijском nadzoru, organizacija i tehnologija inspekcijскоg postupanja, kao i rezultati rada Radne grupe za prevoz putnika i robe u drumskom, vodnom i železničkom saobraćaju u okviru Koordinacione komisije Vlade Republike Srbije.

Delatnost javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju u Srbiji

Pri analizama korišćeni su podaci za pravne subjekte kojima je registrovana osnovna delatnost 4931 Gradski i prigradski kopneni prevoz putnika i 4939 Ostali prevoz putnika u kopnenom saobraćaju, a koji su imali registrovanu poslovnu aktivnost i iskazali ukupan godišnji prihod veći od 1evro.

U sektoru javnog prevoza putnika :

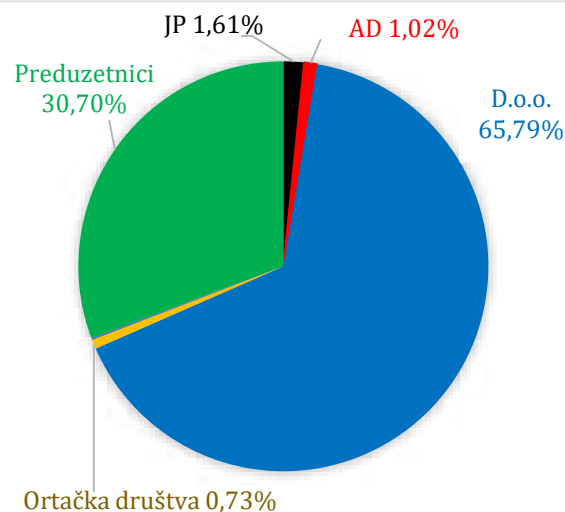
- Posluje 684 pravnih lica,
- Zaposleno je 20.934 radnika,
- Ostvaruju ukupan prihod od 570.212.744 evra.

U Republici Srbiji se po registrovanim redovima vožnje u unutrašnjem međumesnom autobuskom saobraćaju obavi oko 11.000 polazaka svakoga dana.

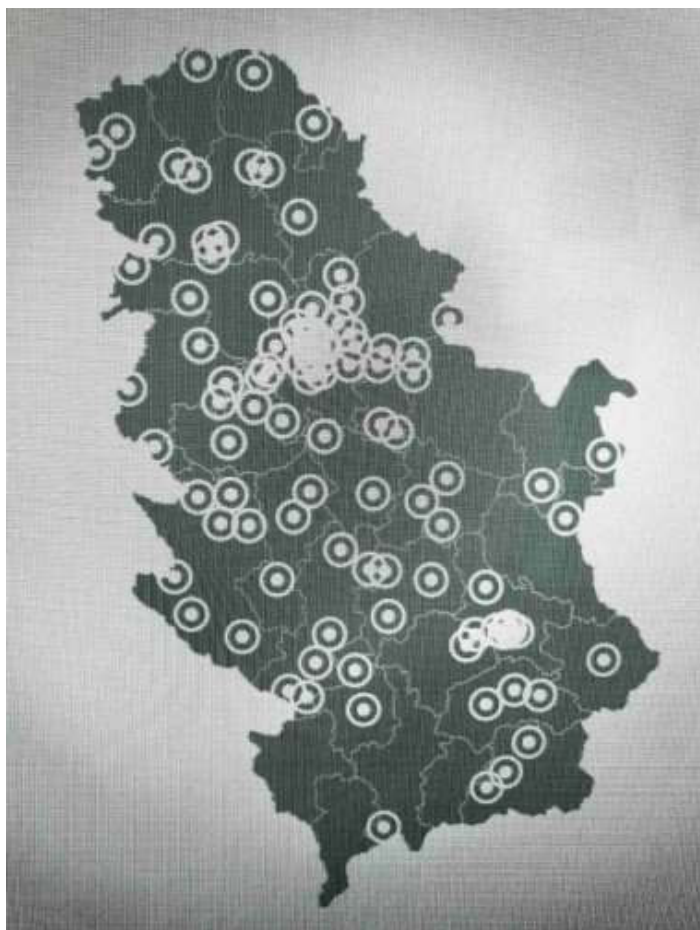
Struktura sektora po obliku vlasništva

U sektoru aktivno posluje 684 pravna lica. Najviše prevoznika u Srbiji je registrovano kao društva sa ograničenom odgovornošću, ali je značajan broj preduzetnika koji obavljaju delatnost u sektoru.

Vlasnički oblik pravnih lica	Broj prevoznika	Učešće broja firmi u ukupnom broju prevoznika
JP	11	1,61%
Ad	7	1,02%
Doo	450	65,79%
Ortačko društvo	5	0,73%
Predstavništvo stranog pravnog lica	1	0,15%
Preduzetnika	210	30,70%
Ukupno	684	



Prikaz teritorijalnog rasporeda sedišta registracije pravnih lica koja obavljaju delatnost javnog prevoza putnika u drumskom saobraćaju.





Prihod prevoznika po obliku vlasništva

Svih 684 pravnih lica ostvaruju ukupan godišnji prihod u iznosu preko 570 miliona evra. Društva sa ograničenom odgovornošću (d.o.o.) kao najmogobrojniji oblik organizovanja pravnog lica u sektoru (65,79%) ostvaruje najveće tržišno učešće od 57,70% sa prihodom od 390 miliona evra.

Vlasnički oblik pravnih lica	Prihod (evra)	Tržišno učešće u ukupnom prihodu sektora
JP	154.689.014	27,13%
Ad	77.801.809	13,64%
Doo	329.032.018	57,70%
Ortačko društvo	458.460	0,08%
Predstavništvo stranog pravnog lica	53.758	0,01%
Preduzetnika	8.177.682	1,43%
Ukupno	570.212.744	

U sektoru posluje 11 javnih preduzeća i ostvaruju prihod od 155 miliona evra ili 27,13%, od kojih je GSP Beograd najveći prevoznik u Srbiji sa učešćem u ukupnom prihodu sektora od 21,10%.

U sektoru posluje 7 akcionarskih društava i ostvaruju prihod od 77,8 miliona evra ili 13,64%, od kojih je najveće SP „Lasta“ ad Beograd kao drugi po veličini prevoznik u Srbiji sa učešćem u ukupnom prihodu sektora od 9,38%.

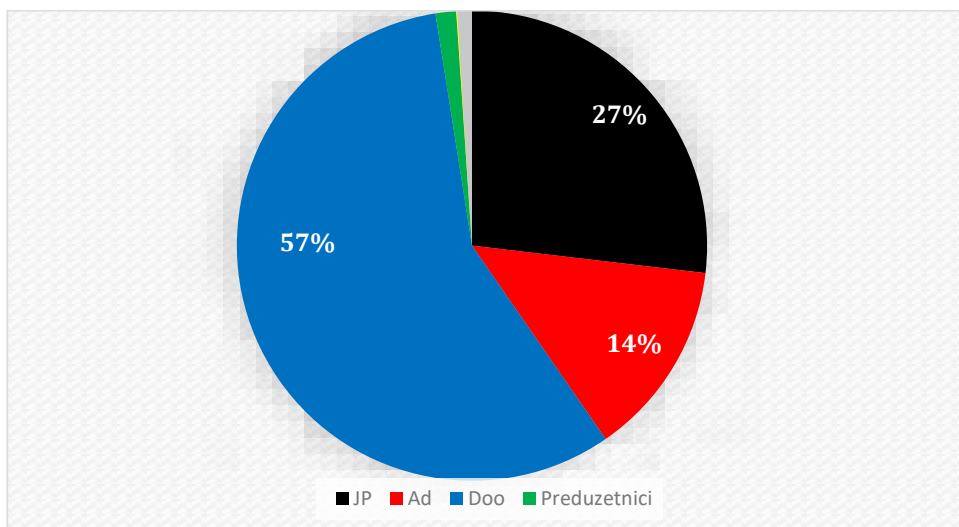
Dva najveća prevoznika ostvaruju preko 30% ukupnog prihoda.

Najveći prevoznici		Sedište		Prihod prevoznika	% u prihodu	Broj zaposlenih	% od ukupno zaposlenih
1	GSP BEOGRAD	BEOGRAD (STARI GRAD)	JP	120.265.131	21,1%	5.740	27,4%
2	SP LASTA	BEOGRAD (ZVEZDARA)	Ad	53.462.070	9,4%	1.999	9,5%
3	NIŠ-EKSPRES	NIŠ (CRVENI KRST)	Doo	33.326.411	5,8%	1.379	6,6%
4	JGSP NOVI SAD	NOVI SAD	JP	23.738.343	4,2%	1.267	6,1%
5	ARRIVA LITAS	POŽAREVAC	Doo	21.622.443	3,8%	882	4,2%

Sva Javna preduzeća i akcionarska društva kojih ima 18 (2,63%) ostvaruju ukupan prihod od 40,77%. Sa druge strane, preduzetnici kojih ima 210 (30,70%) ostvaruju ukupan prihod od 1,43% ukupnog prihoda u sektoru.



Dominantna učešća na tržištu jesu D.o.o, A.d. i Javna preduzeća (468 prevoznika ili 68,4%) koja zajedno imaju učešće u ukupnom prihodu sektora od 98,5%



Prihod prevoznika po tipu vlasništva

Svih 684 pravna lica zapošljavaju ukupno 20.934 radnika. Najveći broj zaposlenih su vozači autobusa i prema nezvaničnim procenama, projektovanog na osnovu reprezentativnog uzorka i strukture delatnosti, u sektoru radi oko 14.000 vozača sa D i DE kategorijom,

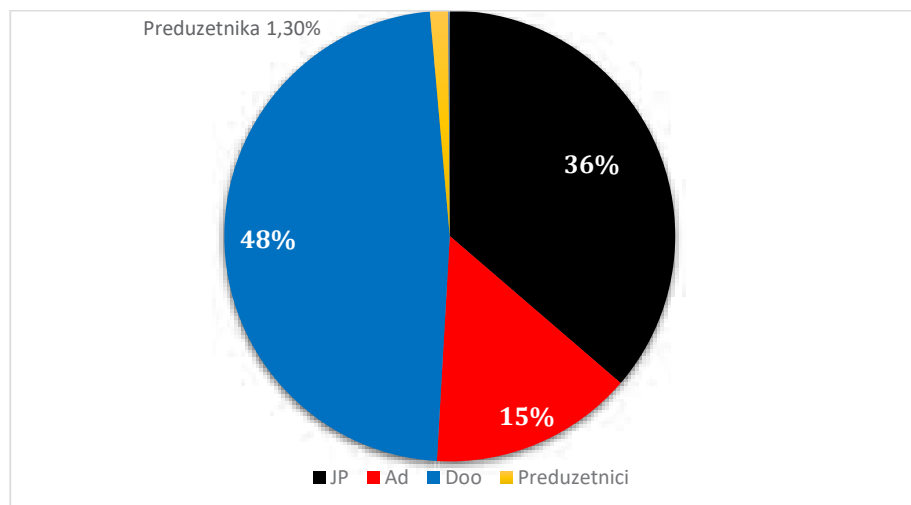
Vlasnički oblik pravnih lica	Broj zaposlenih	Učešće u ukupnom br. Zaposlenih u sektoru
JP	7.602	36,31%
Ad	3.057	14,60%
Doo	9.982	47,68%
Ortačko društvo	19	0,09%
Predstavništvo stranog pravnog lica	2	0,01%
Preduzetnika	272	1,30%
Ukupno	20.934	

Procena je da još oko 9.000 radnika angažovano u poslovanju sektora po osnovu ugovora sa fizičkim ili pravnim licima koji su angažovanina poslovima računovodstva, servisa i održavanja, prodaje, marketinga i promocije, konsultantskih usluga, edukacije, kontrole, čišćenja vozila i prostora, agencijskih poslova i slično...

Najviše zaposlenih je angažovano u Društvima sa ograničenom odgovornošću gde radi skoro 10.000 zaposlenih. Prevoznici koji su registrovani kao D.o.o i kojih ima 66% od ukupnog broja prevoznika, ostvaruju 58% prihoda sektora a zapošljavaju 48% radnika.



U javnom sektoru radi 7.600 zaposlenih što je učešće od 36% od svih zaposlenih u sektoru i ostvaruju prihod od 27%.



Istorijski pokazatelji Trend

Sagledani su pokazatelji poslovanja za predhodnih 9 godina:

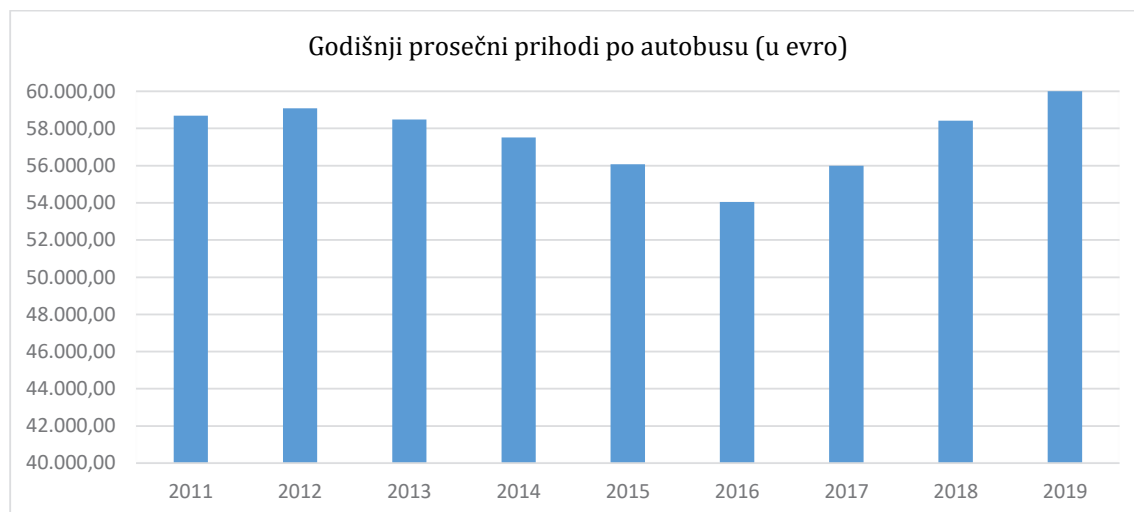
Poslovna godina	Poslovni prihodi sektora (evra)	Godišnji prihod po vozilu (evra)	Broj zaposlenih	Broj zaposlenih po autobusu
2011	498.917.760	58.696	24.071	2,83
2012	505.181.295	59.085	23.212	2,71
2013	502.895.544	58.476	22.297	2,59
2014	500.384.555	57.515	21.562	2,48
2015	493.455.323	56.074	20.355	2,31
2016	481.068.231	54.052	20.293	2,28
2017	515.221.490	56.002	20.239	2,20
2018	544.406.546	58.412	20.682	2,22
2019	570.212.744	60.022	20.934	2,20

Siva ekonomija, nezakonit rad i neuređeno poslovno okruženje imaju značajan uticaj na rezultate poslovanja prevoznika. U tom smislu, sagledavajući elemente ekonomski održivog poslovanja, strukture poslovanja minimalno prihvatljivog ekonomski opravdanog funkcionisanja sistemski uređenog sektora javnog transporta putnika dolazimo do sagledavanja problemskih tačaka i kvantifikovanja ostvarenih gubitaka poslodavaca. Šteta koja nastaje je velika za prevoznike, za budžet republike Srbije i za korisnike usluga.

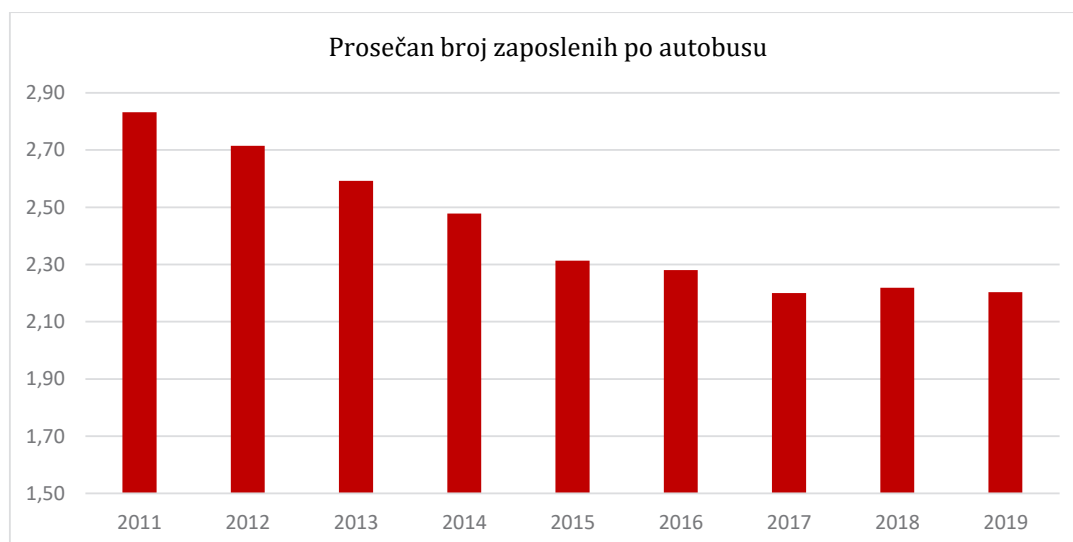
Suzbijanje sive ekonomije i nelegalnog rada bi direktno uticalo na popunjenost vozila, što dalje prouzrokuje veće prihode prevoznika a time veće prihode u budžet republike Srbije. Prevoznici u svom poslovanju čak 31% prihoda plaćaju direktno u budžet države. Veća popunjenost vozila i veći prihodi stvaraju uslove za kvalitetniju i bezbedniju uslugu prema putnicima, snižavanje cena usluga, veće zarade vozača i zaposlenih,



U sektoru javnog prevoza putnika delatnost obavlja 9.500 autobusa. Trend ukazuje da je godišnji prihod po vozilu nedovoljan za razvoj delatnosti.



Kao posledica uticaja tržišta i snižavanja troškova poslovanja prisutan je kontinualan trend smanjenja zaposlenih, kao i iznalaženje unutrašnjih rezervi, za opstanak a poslovno okruženje i finansijski parametri poslovanja nemaju mogućnosti za razvoj delatnosti iz sopstvenih kapaciteta.



Broj zaposlenih, posebno u privatnom sektoru je na minimumu poslovanja, a prihodi po vozilu su za minimalno 25% manji od minimalno potrebnih za ekonomski održiv biznis. Imajući u vidu cene usluga, to ukazuje da je popunjenost autobusa smanjena za 30% što je oko 7 putnika po svakom polasku.

Struktura prevoznika prema veličini prometa

Imajući u vidu broj stanovnika u Srbiji, raspoložive resurse sektora, broj gradova i obim gradsko-prigradskog saobraćaja kao komunalne delatnosti javnog prevoza putnika, obim registrovanih međumestnih i međunarodnih polazaka javnog linijskog saobraćaja, ugovorenih usluga posebnog linijskog i vanlinijskog prevoza putnika autobusima, kao i uslugama autobuskih stanica u sektoru, realna procena jeste da je tržište delatnosti na nivou od 750 miliona evra. To ukazuje da sada prisutan obim sive ekonomije i nezakonitog rada iznosi 180 miliona evra, što je obim od izgubljenih 32% sadašnjeg ostvarenog prihoda sektora.



U strukturi svojih finansijskih troškova prevoznici u sadašnjim uslovima poslovanja, direktno plaćaju u budžet Republike Srbije 31% svog prihoda, na ime PDV, poreza i dorinosa na zarade i državnih zahvatanja na evrodizel gorivo i energente. Ovo implementira da je sektor javnog prevoza putnika u 2019. godini direktno izdvojio u Budžet Republike Srbije iznos od preko 170 milion evra.

Iznos akcize i drugih dažbina koje prevoznici u legalno poslovanju plaćaju je za 10 evrocenti veće od iznosa koje plaćaju prevoznici koji obavljaju komercijalnu delatnost u zemljama EU i državama u okruženju. To predstavlja iznos od preko 18 miliona evra (što je vrednost od oko 85 novih autobusa prosečne cene od 210.000 evra). To je manje od 1% autobusa koja sada obavljaju javni prevoz u Srbiji ali je značajna pomoć za transportnu privredu.

Visok nivo sive ekonomije i visoki iznosi akciza na energente za javne prevoznike su ogroman problem ekonomski održivog poslovanja.

Prihod prevoznika	Broj prevoznika u grupi	Učešće broja firmi / ukupno prevoznika	Prihod (evra)	Tržišno učešće u prihodu sektora	Broj zaposlenih kod prevoznika	Učešće zaposlenih u sektoru
Manje od 50.000e	308	45,03%	6.073.002	1,07%	364	1,74%
Od 50.000 do 100.000e	104	15,20%	7.103.468	1,25%	306	1,46%
Od 100.000 do 200.000e	80	11,70%	11.056.166	1,94%	421	2,01%
Od 200.000 do 500.000e	80	11,70%	26.134.355	4,58%	842	4,02%
Od 500.000 do 1.500.000e	46	6,73%	36.629.293	6,42%	982	4,69%
Od 1.500.000e do 4.000.000e	41	5,99%	105.921.832	18,58%	2.863	13,68%
Od 4.000.000e do 20.000.000e	20	2,92%	124.880.229	21,90%	3.889	18,58%
Od 20.000.000e do 60.000.000e	4	0,58%	132.149.268	23,18%	5.527	26,40%
Više od 60.000.000e	1	0,15%	120.265.131	21,09%	5.740	27,42%
Ukupno prevoznika koji su imali promet	684		570.212.744		20.934	

Sektor javnog prevoza putnika je u skladu sa strukturom tržišta i vrsta usluga je definisan sa malim brojem velikih prevoznika i velikim brojem manjih prevoznika.

Čak 492 prevoznika (72%) ostvaruje prihod manji od 200.000 evra godišnje. Ovih 72% prevoznika ostvaruju ukupan prihod od samo 4,25% ukupnog prihoda a zapošljavaju 1.091 radnika, što je 5,2% u odnosu na ukupan broj zaposlenih u sektoru.

Sledeća grupa od 126 prevoznika (18,4%) je srednja veličina prevoznika sa godišnjim prihodom od 200.000 do 1.500.000 evra godišnje. Ovih 18,4% prevoznika ostvaruju ukupan prihod od 11% ukupnog prihoda sektora a zapošljavaju 1.824 radnika, što je 8,7% u odnosu na ukupan broj zaposlenih u sektoru.

Najvećih 66 prevoznika (9,6%) ostvaruje godišnji prihod koji je veći od 1.500.000 evra. Ovi prevoznici ostvaruju ukupan prihod od 84,8% sektora a zapošljavaju preko 18.000 radnika, što je 86% svih zaposlenih u sektoru.



Prateće delatnosti

U Srbiji posluje i prevoznicima pruža podršku 126 autobuskih stanica koje su kategorisane u skladu sa Opštim uslovima koje regulišu prevoznici u okviru Privredne komore Srbije.

- I kategorija -2 autobuske stanice,
- II kategorija – 14 autobuskih stanica,
- III kategorija – 52 autobuske stanice,
- IV kategorija – 58 autobuskih stanica, od kojih je 32 kategorisano

Pored autobuskih stanica, na tržištu je kao podrška prodaje prisutan i značajan broj agencija za prodaju karata koji zaključuju ugovore sa prevoznicima.

Edukacija

Profesionalna znanja i veštine zaposlenih su od veoma velike važnosti za obavljanje delatnosti, bezbednost, kvalitet i pouzdanost rada prevoznika. Prosvetni i obrazovni sistem ne prate potrebe i zahteve tržišta. Ne postoji dovoljno kvalitetnih edukativnih centara sa jedne strane a poslodavci nisu spremni da finansiraju razvoj i edukaciju zaposlenih zbog uslova poslovanja, zbog neuređenog poslovnog okruženja, nedostatka finansijskih sredstava i dinamične fluktuacije radne snage.

Evidentan je nedostatak profesionalnih vozača D1, D1E, D i DE kategorija na tržištu radne snage a poseban problem, dalje, predstavlja nedostatak mogućnosti pozitivne selekcije. Očigledan je nedostatak prosvetno obrazovnog sistema, ne postoji mogućnost dualnog obrazovanja i ne postoji stepenovan pristup profesiji profesionalnog vozača autobusa. Zakonska regulativa je suprotno praksi EU ograničila starosnu granicu za vozača autobusa na 24 godine, čime je ukinuta svaka mogućnost blagovremene edukacije, stepenovanog pristupa profesiji i dualnom obrazovanju, za šta su prevoznici veoma zainteresovani.

Zaključak

Delatnost javnog prevoza putnika drumskog saobraćaja obavlja važnu društvenu funkciju u Srbiji. Ima velikog uticaja na kvalitet života građana, bezbednost saobraćaja i zaštitu i unapređenje životne sredine.

Poslodavci u sektoru javnog prevoza putnika imaju velika očekivanja da će biti uređeno poslovno okruženje, da će institucije prepoznati važnost i ulogu delatnosti u društvu, te da će naći snage da na stručan i odgovoran način pristupi otklanjanju uzroka problema i unapređenju postojećih rešenja.

Privreda ima niz konkretnih, opšteprijvatljivih predloga rešenja u opštem interesu.

U 2020. godini došlo je do potpunog zastoja u radu i poslovanju, a potpuna zabrana delatnosti je trajala 50 dana uzrokovana merama usled pandemije virusa COVID19. Uvažavajući sezonski karakter migracija putnika i poslovanja prevoznika, potpuna obustava poslovanja je usledila 15. marta 2020. g. posle perioda uobičajeno najnižeg prihoda u sektoru (mrtve sezone poslovanja). Nakon mogućnosti za ponovno održavanje linijskog prevoza, od 04. maja 2020. g. prevoznici su delimično uspostavili delatnost gradskog, prigradskog i međumesnog linijskog prevoza putnika, ali je popunjenost autobusa i prihod prevoznika značajno manji od ekonomski neophodnog i čak je niži od fiksnih troškova prevoznika za taj rad.

Prihodi operatora putničkog prevoza smanjeni su za 96% tokom perioda zabrane rada, u poređenju s istim periodom prošle godine. Posle perioda zabrane rada pad prihoda se kreće u nivou od 50% za gradske autobuske, do 80% za međumesne linijske prevoze, i do 98% za turističke i prekogranične autobuske usluge.

Sva su očekivanja da će doći do značajnih promena u sektoru. Sagledavajući probleme koji postoje pre 2020. godine i sada nastale okolnosti u 2020. godini, pristup sektoru transporta mora biti odgovoran i stručan, neophodno je sagledati delatnost u celini i postupati u opštem interesu, sa jasnim ciljevima uz niz dugoročnih i kratkoročnih finansijskih i nefinansijskih mera.

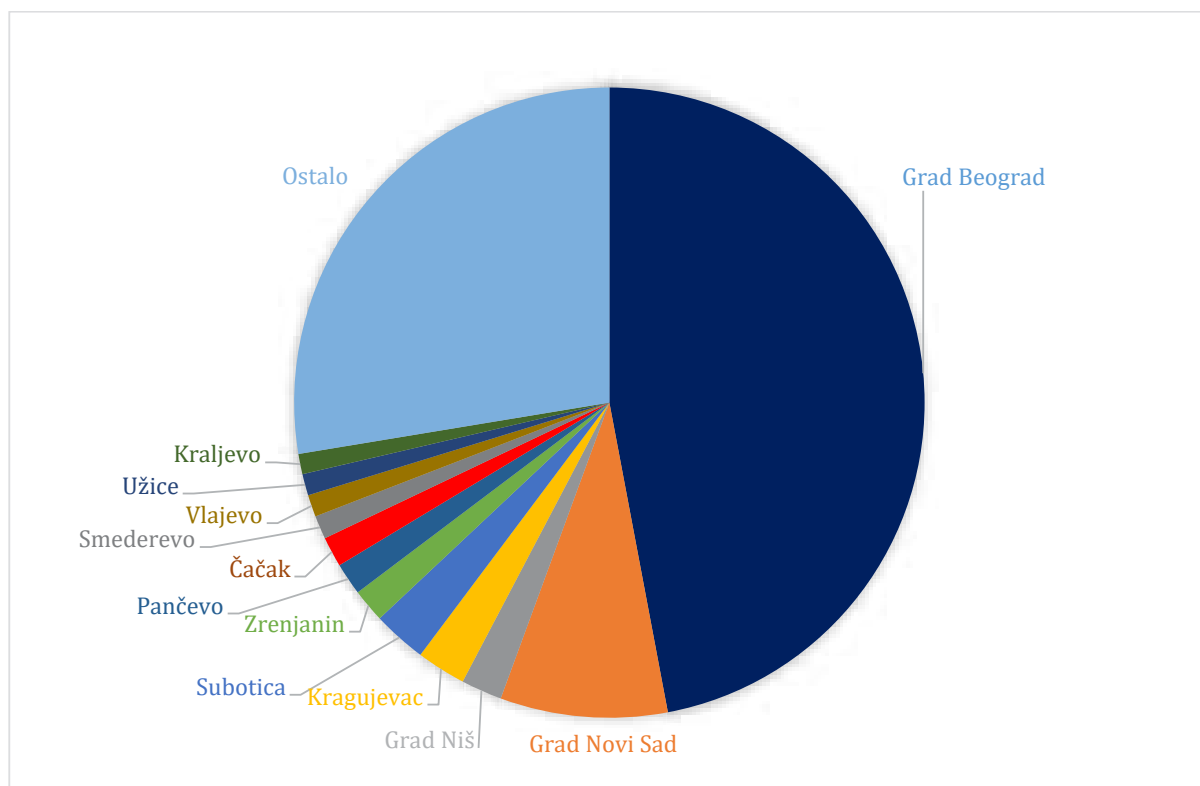


TAXI prevoz putnika

Taksi prevoz putnika je regulisan Zakonom o prevozu putnika u drumskom saobraćaju i obavlja se na osnovu rešenja o odobranju taksi prevoza koje izdaje opštinska, odnosno gradska uprava, odnosno uprava nadležna za poslove saobraćaja, u okviru dozvoljenog broja taksi vozila koji se utvrđuje u skladu sa saobraćajno-tehničkim uslovima. Lokalna samouprava donosi program kojim definiše organizovanje taksi prevoza na svojoj teritoriji u okviru kojeg se određuje i optimalan broj taksi vozila. Jedinica lokalne samouprave svojom odlukom utvrđuje i usklađuje cenu u okviru taksi tarife po kojoj se taksi prevoz mora obavljati na njenoj teritoriji.

Na osnovu podataka portala checkpoint.rs u APR-uima ukupno 11.548 Aktivnih registrovanih Taxi prevoznika u Srbiji od čega su Preduzetnici 11.069 (95,86%), Doo = 473 (4,10%) a ostalo je 6 pravnih lica.

Grad - Opština	Broj registrovanih TAXI prevoznika	Učešće u ukupnom broju / Srbija	Površina, km ²	Broj naselja	Stanovništvo, stanje 30.06.2017.	
					Ukupno	na 1 km ²
Srbija	11.540	100%	88.499	6.158	7.020.858	-
Grad - Opština	Broj registrovanih TAXI prevoznika	Učešće u ukupnom broju / Srbija	Površina, km ²	Broj naselja	Stanovništvo, stanje 30.06.2017.	
					Ukupno	na 1 km ²
Grad Beograd	5.428	47,00%	3.230	157	1.687.132	522
Novi Beograd	656	5,68%	41	-	213.985	5.219
Palilula	654	5,66%	451	7	181.414	402
Čukarica	685	5,93%	157	7	177.586	1.131
Zemun	721	6,24%	150	1	173.460	1.156
Voždovac	705	6,10%	148	4	168.242	1.137
Zvezdara	722	6,25%	31	-	163.542	5.276
Rakovica	494	4,28%	30	-	108.477	3.616
Sve ostale Opštine (10) u Gradu Beogradu	791	14,57%	2.222	138	500.426	225
Grad - Opština sa najvećim brojem taxi vozila	Broj registrovanih TAXI prevoznika	Učešće u ukupnom broju / Srbija	Površina, km ²	Broj naselja	Stanovništvo, stanje 30.06.2017.	
					Ukupno	na 1 km ²
Grad Novi Sad	990	8,57%	699	16	356.126	509
Niš	243	2,10%	596	71	256.825	431
Kragujevac	292	2,53%	835	57	177.977	213
Subotica	319	2,76%	1.007	19	137.753	137
Zrenjanin	199	1,72%	1.327	22	117.735	89
Pančevo	191	1,65%	756	10	120.361	159
Čačak	179	1,55%	636	58	111.075	175
Smederevo	138	1,20%	484	28	104.125	215
Vlajevo	130	1,13%	905	78	86.677	96
Užice	127	1,10%	667	41	74.371	112
Kraljevo	120	1,04%	1.530	92	119.585	78
Sve ostale lokalne samouprave u Srbiji	3.184	27,59%	75.827	5.509	3.671.116	48



Najviše registrovanih Taksi prevoznika je na teritoriji Grada Beogradu 5.428 (47,00%) koji svoju delatnost obavljaju na jedinstvenom tržištu Grada Beograda. U tabeli su prikazani podaci 7 Beogradskih Gradskih opština i 11 lokalnih samouprava - Gradova u Republici Srbiji sa najvećim brojem registrovanih taksi vozila. Ostale lokalne samouprava imaju 27,59%, odnosno 3.184 taksi prevoznika.

Grad - Opština	Broj registrovanih TAXI prevoznika	Učešće u ukupnom broju / Srbija	Površina, km ²	Površina /Taxi	Stanovnika	Stanovnik/ Taxi
Republika Srbija	11.540	100%	88.499	7,67	7.020.858	608,4
Grad Beograd	5.428	47,00%	3.230	0,60	1.687.132	310,8
11 gradova u tabeli	2.928	25,37%	9.442	3,22	1.662.610	567,8
Ostali u Srbiji	3.184	27,59%	75.827	23,82	3.671.116	1.153,0

Vlada Republike Srbije je 2019. godine, odlučila da sa po 8.000 evra / vozilu unapredi delatnost i kvalitet usluge javnog taksi prevoza u Republici Srbiji i donela Uredbu o uslovima i načinu sprovođenja subvencionisane nabavke putničkih vozila za potrebe obnove voznog parka taksi prevoza kao javnog prevoza. Subvencionisana nabavka putničkih vozila sprovodiće se tri godine od dana početka primene uredbe.

Unapređenje kvaliteta ove komunalne usluga je od velikog značaja za korisnike usluga javnog prevoza putnika, ali i za podizanje kvaliteta životnog standarda građana.



Sektor javnog teretnog transporta u drumskom saobraćaju

Delatnost javnog teretnog transporta je preduslov održivosti proizvodnih procesa i od izuzetne je važnosti za funkcionisanje i razvoj privrede Srbije. Usluga javnog teretnog transporta nije materijalizovani proizvod i ne može egzistirati odvojeno od procesa kojima se ona proizvodi. Proces proizvodnje transportne usluge je ustvari promena mesta transporta proizvoda i kada se ovaj proces završi, tek tada nastaje i usluga kao proizvod tog rada. Proces proizvodnje i proces potrošnje usluga je vremenski jedinstven i usaglašen proces. Specifičnost transportne usluge je da se ona ne može skladištiti (lagerovati) i prodavati nakon njene proizvodnje. Zbog toga je planiranje rada transportnog preduzeća vezana za temeljno poznavanje prostornog i vremenskog formiranja tražnje za transportnim uslugama.

Proizvod transportne delatnosti je usluga koja ima svoju ekonomsku vrednost i koja se može realizovati na tržištu. Saobraćaj predstavlja organizovano kretanje transportnih sredstava na zajedničkoj mreži i posledice je primene tehnologija i zahteva za prevozom.

Stručne službe Srbije transporta redovno sprovode analiza struktura troškova i vrsta usluga u sektoru transporta tereta kamionima, tržišnih učešća, struktura vozničkih parkova prevoznika, podataka i činjenica, sagledavaju se strukture prihoda i troškova u poslovanju, kao aspekti uticaja na ekonomski održivo poslovanje, bezbednost, zaštitu na radu, ekologiju, zaštitu i unapređenje životne sredine, kao i međunarodne standarde, bilateralne odnose, ugovore i preporuke u interesu poslodavaca u Srbiji.

Uvažavajući sadašnje poslovne okolnosti, interese korisnika usluga transporta, konkurentnost i funkcijom delatnosti u privredi, zaključak je da je sada od velikog opšteg interesa neophodno donošenje sistemskih rešenja za unapređenje i razvoj sektora transporta tereta u Republici Srbiji. Neophodno je odgovorno i hitno delovanje poslodavaca na iznalaženju predloga i mera koje su minimalno neophodne u cilju održavanja delatnosti, podizanja kvaliteta usluge, koje su realno ostvarive i u opštem interesu. Posebno insistiramo na aktivnom uključivanju i uvažavanju predstavnika prevoznika i poslovnih udruženja u koja su prevoznici dobrovoljno udruženi, jer je to interes poslodavaca i opšte kvalitetnih rešenja.

Regulativa koja je uticala na poslovne rezultate sektora

Novim Zakonom o prevozu stvari u drumskom saobraćaju (koji je donet 2015. godine, stupio na snagu od februara 2017. god.) usluge javnog teretnog transporta su definisane kao javni prevoz tereta u domaćem i javnom prevozu tereta u međunarodnom drumskom saobraćaju.

U međunarodnom drumskom saobraćaju, posebnu važnostu uređenju tržišta ima Uredba za raspodelu međunarodnih dozvola domaćim prevoznicima (koja je sada u procesu izmene), ali i protokoli i zaključci međudržavnih bilateralnih komisija koje uređuju prava i obim pristupa tržištima pojedinih država. Ovde napominjemo da Srbija ima liberalizovano transportno tržište međunarodnog transporta sa svim susednim državama. Srbijatransport je član svih Mešovitih komisija i član radne grupe za izradu nove Uredbe za raspodelu međunarodnih dozvola domaćim prevoznicima.

Pri raspodeli stranih dozvola domaćim prevoznicima, potrebno je podići nivo transparentnosti i digitalizacije, kako bi se izjednačili uslovi rada prevoznika sa teritorije cele Srbije. Sadašnji način rada je u interesu agencija koje posreduju i pozicionirane su kao važan faktor u lancu procedura poslovanja prevoznika koji obavljaju međunarodni prevoz tereta.

Svakako važan i ključni faktor u međunarodnom transportu tereta jesu prateće delatnosti, špeditorske usluge, granične procedure, koje su regulisane posebnim zakonima, uredbama i pravilnicima a koji imaju značajan uticaj na odvijanje teretnog transporta. Veliki problem srpske transportne privrede je dugo zadržavanje na graničnim prelazima, što zbog gubitka vremena dovodi do smanjene kilometraže vozila a samim tim i do smanjenog prihoda kompanija i vozača, što je jedan od vodećih uzroka odliva radne snage u inostrane firme.



Značajno je napomenuti da veliki uticaj na uređenje poslovanja i postupanja poslodavaca ima Zakon o inspekciskom nadzoru, organizacija i tehnologija inspekciskog postupanja, kao i rezultati rada Radne grupe za prevoz putnika i robe u drumskom, vodnom i železničkom saobraćaju u okviru Koordinacione komisije Vlade Republike Srbije, gde je Srbijatransport jedini predstavnik transportne privrede Srbije.

Delatnost javnog teretnog transporta u drumskom saobraćaju u Srbiji

Pri analizama korišćeni su podaci za pravne subjekte kojima je registrovana osnovna delatnost 4941 Drumski prevoz tereta i 5229 Prateće delatnosti u transportu, a koji su imali registrovanu poslovnu aktivnost i iskazali ukupan godišnji prihod veći od 1 evro.

U sektoru javnog transporta tereta:

- Posluje 6.573 pravnih lica,
- Zaposleno je 25.945 radnika,
- Ostvaruju ukupan prihod od 1.946.735.489 evra.

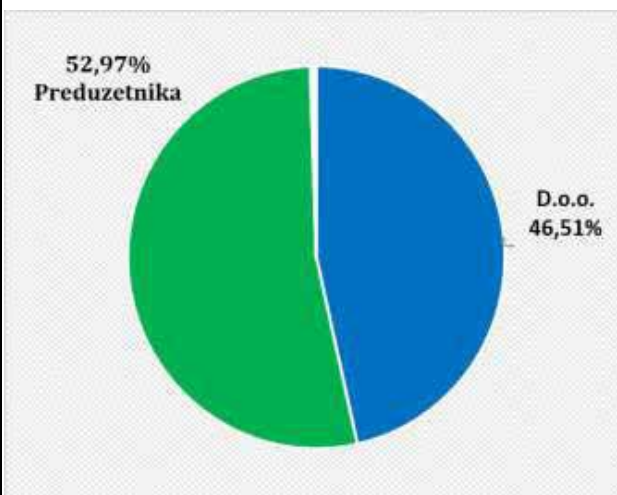
Domaći prevoznici u voznim parkovima raspolažu sa 31.580 teretnih motornih vozila za koje poseduju izvode licenci od kojih je 12.035 vozila EVRO 5 bezbedno i EVRO 6 bezbedno (38,11%). U voznom parku nalazi se 5.609 teretnih motornih vozila u vlasništvu ili finansijskom lizingu u kategoriji "EVRO 6 bezbedno" (17,76% u odnosu na vozni park domaćih prevoznika i 46,61% u odnosu na broj vozila "EVRO 5 bezbedno") i 6.426 teretnih motornih vozila u vlasništvu i finansijskom lizingu u kategoriji "EVRO 5 bezbedno" (20,35% u odnosu na vozni park domaćih prevoznika i 53,39% u odnosu na broj vozila "EVRO 6 bezbedno").

Srbija ima 181 baznu kvotu za CEMT dozvole i prevoznici u Srbiji raspolažu kvalitetom voznog parka koji bi u potpunosti koristio svih 2.172 CEMT dozvola kategorije EVRO6. Neophodno je napomenuti da Srbijatransport već tri godine predlaže uvođenje bazne kvote 100% za vozila standarda EVRO 6 prilikom raspodele CEMT međunarodnih dozvola i da je ovim svojim nastojanjem upravo iniciralo uvođenje u raspodelu vozila EVRO 6, što ranije nije bio slučaj. Ovim smo kao država Srbija za naše prevoznike osvojili veliko povećanje broja dobijenih CEMT dozvola, kao i oslobađanje značajnog broja bilateralnih dozvola za transportere koji ne ispunjavaju uslove za dobijanje CEMT dozvola.

Struktura sektora po obliku vlasništva

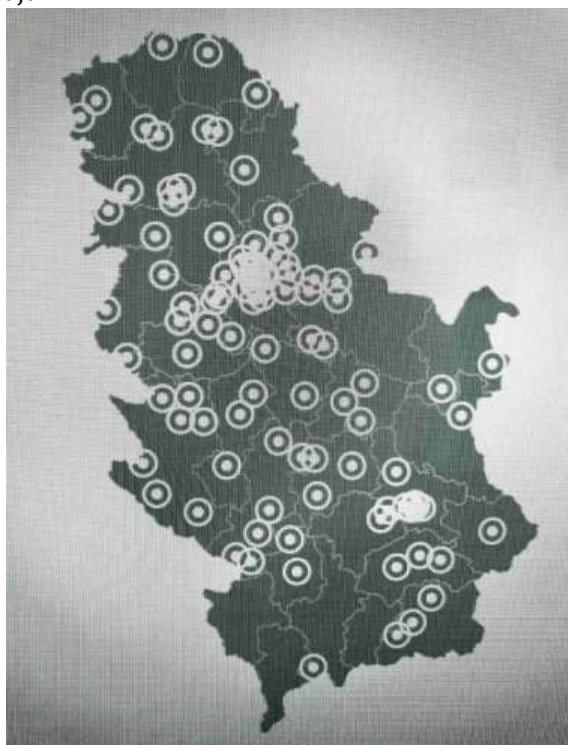
U sektoru aktivno posluje 6.573 pravna lica, od čega je 99,5% poslodavaca redistrovano kao društva sa ograničenom odgovornošću i preduzetnici.

Vlasnički oblik pravnih lica	Broj prevoznika	Učešće broja firmi u ukupnom broju prevoznika
Doo	3.057	46,51%
Preduzetnika	3.482	52,97%
Ortačko društvo	19	0,29%
Komanditno društvo	8	0,12%
Ad	4	0,06%
Predstavništvo stranog pravnog lica	3	0,05%
Ukupno	6.573	





Prikaz teritorijalnog rasporeda sedišta registracije pravnih lica koja obavljaju delatnost javnog transporta tereta u drumskom saobraćaju.



Prihod prevoznika po obliku vlasništva

Svih 6.573 pravna lica ostvaruju ukupan godišnji prihod u iznosu od oko 1.947 miliona evra. Društva sa ograničenom odgovornošću (d.o.o.) kojih ima (46,51%) ostvaruje najveće tržišno učešće od čak 83,82% sa prihodom od 1.630 miliona evra. Kao najmogobrojniji oblik organizovanja pravnog lica u sektoru, preduzetnici (52,97%) ostvaruju prihod od samo 15,80% sa prihodom od 307 miliona evra.

Vlasnički oblik pravnih lica	Prihod (evra)	Tržišno učešće u ukupnom prihodu sektora
Doo	1.631.779.403	83,82%
Preduzetnika	307.496.233	15,80%
Ortačko društvo	3.879.073	0,20%
Komanditno društvo	1.474.427	0,08%
Ad	1.441.619	0,07%
Predstavništvo stranog pravnog lica	664.735	0,03%
Ukupno	1.946.735.490	

Iznos prihoda pravnih lica u sektoru drumskog transporta je sveobuhvatan. Kada se sagledava prihod prevoznika u teretnom transportu, treba imati u vidu da je u strukturi prihoda prevoznika raznolika i da su direktni prihodi od transporta uvećani za dodatne poslovne aktivnosti pravnih lica, kao i dodatnih usluga pratećih delatnosti u drumskom transportu robe.



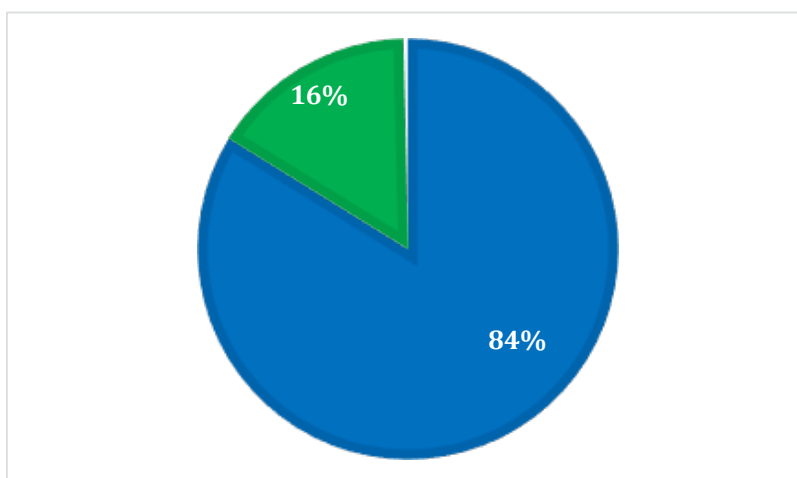
Kada je u pitanju međunarodni teretni transport tereta, po podacima resornog ministarstva za vozila iz voznog parka prevoznika koji podnose zahteve za međunarodne dozvole, godišnji prosečan prihod po vozilu iznosi 6.795.162,65 din, što implicira da 15.215 vozila ostvaruju godišnji prihod teretnog transporta tereta u međunarodnom saobraćaju od ukupno 880 miliona evra.

Pet najvećih prevoznika ostvaruju prihod od 23,23% ukupnog prihoda a svaki ostali prevoznik je na tržištu prisutan sa učešćem manjim od 1%, što ukazuje na izuzetnu usitnjenost resursa i konkurentnost tržišta.

Transport tereta u drumskom saobraćaju		Mesto	Vlasnik	Ukupan prihod (Evro)	% u Prihodu delatnosti	Broj zaposlenih	% u broju zaposlenih u delatnosti
1	CENTROSINERGIJA DOO	NOVI BEOGRAD	D.o.o.	342.004.910,16	17,6%	678	2,6%
2	TRANSFERA D.O.O.	NOVI BEOGRAD	D.o.o.	35.474.493,34	1,8%	199	0,8%
3	MK LOGISTIKA DOO	NOVI SAD	D.o.o.	29.204.781,25	1,5%	34	0,1%
4	BRAĆA CRNOMARKOVIĆ DOO	STARI BANOVC	D.o.o.	25.125.016,16	1,3%	148	0,6%
5	MILETIĆ-KOMERC DOO	ŠALUDOVAC	D.o.o.	20.346.696,40	1,0%	136	0,5%

Osnovna delatnost kompanije Centrosinergija doo jeste 4941 Drumski prevoz tereta, ali se prihod kompanije ne ostvaruje većinski od transportne delatnosti. Treba imati u vidu da je u 2018. godini prihod Centrosinergije doood prodaje proizvoda i usluga iznosio samo 12.944.016 evra ili samo 4% ukupnog ostvarenog prihoda.

Društva sa ograničenom odgovornošću obavljaju finansijski obim od 84% transportnih poslova. Sa druge strane, 53,5% pravnih subjekata, koje šine preduzetnici i drugi udruženi oblici vlasništva u teretnom transportu (ortačka društva, komaditna društva, akcionarska društva ...) ostvaruju prihod od samo 16%.





Srtuktura prevoznika prema veličini prometa

Sektor javnog transporta tereta je u skladu sa strukturom tržišta i vrsta usluga je definisan sa malim brojem velikih prevoznika i velikim brojem manjih prevoznika.

Prihod prevoznika	Broj prevoznika u grupi	Učešće broja firmi / ukupno prevoznika	Prihod (evra)	Tržišno učešće u prihodu sektora	Broj zaposlenih kod prevoznika	Učešće zaposlenih u sektoru
Manje od 50.000e	3.056	46,49%	67.276.253	3,46%	2.815	10,85%
Od 50.000 do 100.000e	1.193	18,15%	84.990.994	4,37%	2.402	9,26%
Od 100.000 do 200.000e	903	13,74%	126.949.278	6,52%	2.987	11,51%
Od 200.000 do 500.000e	819	12,46%	258.134.852	13,26%	4.780	18,42%
Od 500.000 do 1.500.000e	426	6,48%	350.983.487	18,03%	5.080	19,58%
Od 1.500.000e do 4.000.000e	138	2,10%	319.939.571	16,43%	3.669	14,14%
Od 4.000.000e do 20.000.000e	32	0,49%	266.236.266	13,68%	2.877	11,09%
Od 20.000.000e do 60.000.000e	5	0,08%	130.219.877	6,69%	657	2,53%
Više od 60.000.000e	1	0,02%	342.004.910	17,57%	678	2,61%
Ukupno prevoznika koji su imali promet	6.573		1.946.735.488,90		25.945	

Čak 5.152 prevoznika (78%) ostvaruje prihod manji od 200.000 evra godišnje. Ovih 78% prevoznika ostvaruju ukupan prihod od samo 14,3% ukupnog prihoda a zapošljavaju 8.204 radnika, što je 32% u odnosu na ukupan broj zaposlenih u sektoru. Prosečno je zaposleno 1,6 radnika/poslodavcu a prosečan prihod je 34.000 evra/zaposlenom.

Sledeća grupa od 1.245 prevoznika (19%) je srednja veličina prevoznika sa godišnjim prihodom od 200.000 do 1.500.000 evra godišnje. Ovih 19% prevoznika ostvaruju ukupan prihod od 31,3% ukupnog prihoda sektora a zapošljavaju 9.860 radnika, što je 38% u odnosu na ukupan broj zaposlenih u sektoru. Prosečno je zaposleno 7,9 radnika/poslodavcu a prosečan prihod je 61.800 evra/zaposlenom.

Najvećih 176 prevoznika (3%) ostvaruje godišnji prihod koji je veći od 1.500.000 evra. Ovi prevoznici ostvaruju ukupan prihod od 54,4% sektora a zapošljavaju 7.881 radnika, što je 30% svih zaposlenih u sektoru. Prosečno je zaposleno 44,8 radnika/poslodavcu a prosečan prihod je 134.300 evra/zaposlenom. Ovde treba imati u vidu i dodatne delatnosti velikih kompanija koje ostvaruju prihode od drugih delatnosti.

U ukupnom finansijskom prihodu prevoznika obuhvaćena je celokupna fakturisana realizacija, koja ukazuje da postoji praksa da se za jednu transportnu uslugu evidentira prihod prevoznika koji je ugovorio prevoz i prihod prevoznika koji je realizovao prevoz. Čest je slučaj da manji prevoznici nemaju kvalitetne komercijalne kapacitete te se procenjuje se da je takav iznos prihoda na nivou od oko 200 miliona evra na godišnjem nivou.



Edukacija

Profesionalna znanja i veštine zaposlenih su od velike važnosti za obavljanje delatnosti, bezbednost, kvalitet i pouzdanost rada prevoznika.

Evidentan je nedostatak profesionalnih vozača C1, C1E, C i CE kategorija na tržištu radne snage. Značajn obim profesionalnih vozača odlazi da radi van Srbije zbog većih zarada i boljih uslova rada. Odlazak značajnog broja vozača iz Srbije utiče na nedostatak vozača, značajnu fluktuaciju zaposlenih i smanjenu selekciju kvaliteta. Evidentan je i nedovoljan broj učenika koji se upisuju i prolaze kroz srednjoškolski obrazovni sistem. Dve trećine vozača u Srbiji pristupa profesiji kroz autoškole što je nedovoljan nivo obrazovanja za profesionalan rad. Neophodno je da poslodavci ulažu u edukaciju vozača ali zbog intenzivne fluktuacije zaposlenih imaju problem da vozače zadrže u radnom odnosu.

Značajan uticaj na kvalitet poslovanja u drumskom teretnom transporta jeste edukacija organizatora transporta, logističkih inženjera i zaposlenih u špediterskiom servisu. Visok nivo edukacije zaposlenih, stručan tim profesionalnog voznog osoblja ima značajnog uticaja na kokurentnost, povećanje prihoda po vozilu i tržišnu poziciju prevoznika.

Zaključak

Delatnost javnog transporta tereta u drumskom saobraćaju jeste veoma važna delatnost u Srbiji. Ima velikog uticaja na funkcionisanje i razvoj privrede, bezbednost saobraćaja i zaštitu i životnu sredunu.

Srpske firme koje se bave transportom tereta u značajnoj meri koriste benefite koje donosi digitalizacija pri tom ni malo ne zaostajući za inostranom konkurencijom. Velika većina prevoznika koristi nove tehnologije, digitalne i pametne tahografe, softvere i hardvere za satelitsko praćenje, merenje, izveštavanje, prenošenje i skladištenje dokumenata, upravljanje procesima, poslovima i firmama.

Značajan problem u poslovanju predstavlja visok iznos akcize i drugih dažbina koje prevoznici u legalno poslovanju plaćaju jeste za 10 evrocenti veće od iznosa koje plaćaju prevoznici koji obavljaju komercijalnu delatnost u zemljama EU i državama u okruženju. Prevoznici u međunarodnom drumskom transportu kupuju gorivo u zemljama EU sa kojima postoji bilateralni sporazum povrata PDV i refakcije akcize ili drugim državama gde su cene goriva značajno niže.

Najveći problem izuzetno visoke akcize na evrodizel gorivo jeste za prevoznike u unutrašnjem transportu, gde je iskorišćenost vozila značajno manja a cene usluga niže. Ovako visoka akciza za komercijalnu uslugu transporta ima direktno za posledicu veliki devizni odliv, smanjene prihode za akcizu, značajno urušen saobraćajni sistem unutrašnjeg teretnog transporta i ogroman problem ekonomski održivog poslovanja. Uređenje nivoa refakcije akcize za komercijalnu uslugu drumskog transporta na nivo koji je propisan Direktivom EU jeste u opštem interesu.

Neophodno je uvođenje bazne kvote 100% za vozila standarda Euro6 prilikom raspodele CEMT međunarodnih dozvola, kako bi omogućili značajno povećanje deviznog prihoda prevoznika i još bolju uposlenost naših transportnih kompanija koje uspešno posluju u uslovima surove borbe na međunarodnom tržištu. Svojim kvalitetnim radom na međunarodnom tržištu, održavajući svoje postojanje i razvoj, doprinose čistom deviznom prilivu i samim tim velikom prihodu u Budžet Republike Srbije, te nije prihvatljivo da odlukom resornog ministarstva budu ograničeni u tome.

U što kraćem vremenu koje je ispred nas je neophodno usaglasiti i optimizovati procedure na graničnim prelazima, uvesti sistem najave dolaska teretnih vozila "zeleni koridor" za srpske prevoznike. Kamioni srpskih prevoznika provode godišnje 26 miliona sati čekajući na graničnim prelazima što je ogroman problem u organizaciji i ekonomski održivom poslovanju. Smanjenjem i usaglašavanjem nametnutih birokratskih procedura srpska privreda, prevoznici i korisnici usluga prevoza, bi značajno smanjili trškove i ubrzali tokove roba što je velika šansa za dalji razvoj.



Neophodno je nastaviti procese digitalizacije prvenstveno u sferi komuniciranja sa državnim organima, a najpre omogućiti razduživanje i zaduživanje međunarodnih dozvola elektronskim putem, omogućiti korišćenje avansnog računa za plaćanje taksi, zauzeti se za mogućnost da se uverenja i potvrde direktno međusobno preuzimanju u okviru državnih organa, odnosno preduzeti sve mere da institucionalne procedure budu u interesu unapređenja poslovanja prevoznika, a ne da otežavaju i usporavaju poslovanje uz dodatne troškove i probleme.

Poslodavci u sektoru javnog drumskog transporta imaju velika očekivanja da će biti uređeno poslovno okruženje, da će institucije prepoznati važnost i ulogu delatnosti transporta za privredu i društvo, te da će naći snage da na stručan i odgovoran način pristupi otklanjanju uzroka problema i unapređenju postojećih rešenja. Privreda ima niz konkretnih, opšteprijhvatljivih predloga rešenja u opštem interesu.

U 2020. godini došlo je do pada poslovnih aktivnosti smanjenja obima rada od oko 40% uzrokovanog merama usled pandemije virusa COVID19. Uvažavajući sezonski karakter proizvodnje transportnih usluga, te se merama Vlade Republike Srbije značajno pomoglo sa isplatom 3 minimalna lična dohotka i 2 puta po 60% minimalnog ličnog dohotka za zaposlene uz odlaganje plaćanja poreza i doprinosa na zarade i izmirenje obaveza na 24 jednake mesečne rate bez kamate. Takođe je značajna pomoć poslodavcima moratorijum na plaćanje kredita i lizing rata, čime je data podrška likvidnosti poslodavaca.

Sva su očekivanja da će doći do značajnih promena u sektoru, u narednom periodu. Pri rešavanju problema neophodno je sagledati delatnost u celini, obezbediti stručan i odgovoran pristup u opštem interesu sa jasnim ciljevima uz niz dugoročnih i kratkoročnih finansijskih i nefinansijskih mera.

Merilo čoveka je sposobnost prihvatanja odgovornosti

Roy L. Hunt

Srbijatransport

Poslovno udruženje drumskog saobraćaja Srbijatransport Beograd, kao najstarije udruženje transportne privrede Srbije (osnovano 1951.godine), svoje delovanje zasniva na stalnoj saradnji sa prevoznicima, usklađivanjem interesa preduzeća koja obavljaju delatnost transporta putnika i stvari u drumskom saobraćaju, korisnika usluga prevoza i institucija, u okviru zakonske regulative. Delovanje je usmereno u cilju unapređenja poslovanja, uređenja poslovnog ambijenta, unapređivanja kvaliteta usluga i podsticanja konkurentnosti u Srbiji što predstavlja opšti društveni interes.

U Srbijatransportu aktivno rade Poslovodni odbor za prevoz putnika, Poslovodni odbor za transport tereta, Poslovodni odbor za autobuske stanice, Poslovodni odbor za komunalni gradsko prigradski javni prevoz, Edukativno konsultativni centar, Ogranak za sudska veštačenja i stručnu pomoć privredi.

Predstavnici prevoznika na jedan jasan, stručan, transparentan, konstruktivan i krajnje korektan način, kroz svoje predstavnike ukazuju na probleme u poslovanju i svojim radom dajemo doprinos razvoju delatnosti i privrede, podizanju bezbednosti, pouzdanosti i kvalitetu usluga transporta, uređenju poslovnog okruženja, povećanju deviznog prihoda i zaštiti interesa srpskih prevoznika. U svom radu imamo stalnu, kontinualnu i korektnu saradnju sa Savezom samostalnih sindikata Srbije (reprezentativan predstavnik zaposlenih), Unijom poslodavaca Srbije i drugim udruženjima privrednika



U Srbijatransport-u sa potpisanim pristupnicama je udruženo ukupno 672 prevoznika od kojih 98 privrednih društava koja obavljaju delatnost prevoza putnika u drumskom saobraćaju a 574 prevoznika koja obavljaju delatnost prevoza tereta i stvari u drumskom saobraćaju. Kao udruženje poslodavaca drumskog saobraćaja Srbije posedujemo reprezentativnost za delatnost prevoza putnika u drumskom saobraćaju. Ukupan broj i kontinualan porast broja članova predstavlja potvrdu poverenja, stručnog i odgovornog rada.

Odbor direktora Poslovnog udruženja drumskog saobraćaja „Srbijatransport“ a.d. Beograd:

1. Svetlana Bjeličić, vlasnik „Raketa AB“ doo Bajina Bašta, Predsednik Odbora direktora i Predsednik skupštine
2. Goran Aleksić, generalni direktor Srbijatransport ad, Beograd,.
3. Nikola Lukić, predstavnik „Kavim Srbija“ koji zastupa prevoznike „Autoprevoz“ doo Čačak, „Jugoprevoz“ doo Vranje, „Kavim Raška“ doo Raška, „Sandžaktrans“ doo Novi Pazar, član odbora direktora i predsednik Granskog udruženja poslodavaca Srbije.
4. Predrag Lukić, direktor saobraćaja SP „Lasta“ad Beograd, član odbora direktora,
5. Dušan Krstić, direktor saobraćaja „ARRIVA-Litas“ Požarevac, član odbora direktora, Predsednik poslovnog odbora za gredski
6. Aleksandar Ivanović, pomoćnik generalnog direktora „Nišekspress“ Niš, član odbora direktora,
7. Duško Đurović, vlasnik „Bečej prevoz“ doo Bečej, „Jugoprevoz“ doo Velika Plana, „Vikont“ doo Beograd član odbora direktora i predsednik poslovnog odbora za putnički saobraćaj
8. Goran Prijović, direktor „STUP Vršac“ad Vršac, član odbora direktora,
9. Aleksandar Aleksić, direktor JP „Suboticatrans“ Subotica, član odbora direktora,
10. Dragan Rajić, direktor i vlasnik „Bortravel“ doo Bor, član odbora direktora,
11. Aleksandar Vujetić, šef saobraćaja SP „Lastra“ doo Lazarevac, član odbora direktora,

Zaposleni u Srbijatransport-u održavaju stalnu, operativnu i interaktivnu komunikaciju sa članovima udruženja i poslodavcima. Uvek smo odgovorno zastupali stavove, predloge, inicijative i interesi transportne privrede uvažavajući zahteve korisnika usluga i društva u celini. Stalno smo ukazivali i delovali u cilju suzbijanja sive ekonomije, nezakonitog rada i zloupotreba u svakom smislu. Zalagali smo se za transparentan rad, uređenje poslovnog okruženja, unapređenja poslovanja prevoznika, digitalizaciju i fiskalizaciju sektora javnog prevoza putnika. Predstavnicima udruženja su uvek zastupali i iznosili stavove koji su usaglašeni na organima upravljanja ili poslovnim odborima, kao stručnim timovima prevoznika.

Predstavnicima prevoznika udruženi u Srbijatransport-u su učesnici svih mešovitih bilateralnih komisija, članovi smo Radne grupe za prevoz putnika i robe u drumskom, vodnom i železničkom saobraćaju, članovi smo radnih grupa za izradu zakona i podzakonskih akata i aktivno učestvujemo u javno privatnom dijalogu. Pored ovoga, postoji niz drugih aktivnosti, predloga i inicijativa a koji su u interesu transportne privrede i uređenja poslovnog okruženja, a na kojima radimo u saradnji sa Privrednom komorom Srbije, Unijom poslodavaca Srbije, Granskim udruženjem poslodavaca, NALED-om, drugim poslovnim udruženjima, reprezentativnim sindikatima i drugim institucijama u interesu konstruktivnih rešenja koje je u interesu korisnika usluga i opštem interesu, kao i u interesu razvoja privrede, društva i transportnog sistema Srbije.



Poslovno udruženje drumskog saobraćaja Srbijatransport Beograd, je član Privredne komore Srbije, da redovno i blagovremeno plaćamo članarinu u skladu sa zakonom, ali Srbijatransport nije član Grupacije za prevoz putnika u drumskom saobraćaju i autobuske stanice, Grupacije za prevoz robe u drumskom saobraćaju, niti Grupacija za špediciju i logistiku. Članovi grupacija su privrednici i poslodavci a poslovna udruženja ne učestvuju u radu grupacija. U tom smislu, u skladu sa sopstvenim interesima poslodavci drumskog transporta su dobrovoljno članovi Srbijatransporta sa respektabilnim kapacitetom.

Podsećamo da smo u vreme proglašenja vanrednog stanja i tokom trajanja pandemije prouzrokovane virusom COVID19 dali ogroman doprinos u smislu obaveštavanja, informisanja prevoznika, usaglašavanja procedura, podataka i informacija sa terena u interesu odvijanja transporta i zaštite zdravlja građana i vozača.

Imajući sve ovo u vidu, sagledavajući interese rada državnih organa, važnost delatnosti drumskog transporta u našem društvu i potrebu razvoja transporta, uređenja delatnosti, suzbijanja sive ekonomije i podizanja konkurentnosti, kao i kapacitet Poslovnog udruženja drumskog saobraćaja „Srbijatransport“ Beograd, opšti je interes unapređivanje procesa kvalitetnog javno privatnog dijaloga.

Beograd jul 2020.godine

*Transportna privreda Srbije udružena u saobraćajni sistem,
sa jasnom strategijom i kompatibilnom funkcionalnim prednostima je
nosilac glavnih veza Srbije u procesima povezivanja sa svetom.*

*Jedinstveno ekonomsko tržište je preduslov novih investicija i daljeg razvoja Srbije,
a transport i kvalitet usluga organizovanog transporta putnika i robe
za privredu i građane su neophodna podrška društvu.*

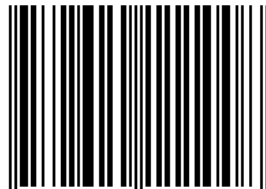




**Poslovno udruženje drumskog saobraćaja
Srbijatransport Beograd, Poenkareova 16**

www.srbijatransport.rs

ISSN 2620-1119



9 772620 111008 >